

Dosarul nr. 1ra-142/2022
(1-20088116-01-1ra-28012022)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, în cauza penală privind-l pe

FRUNZE Vladimir XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.07.2020 – 17.05.2021;

Instanța de apel: 04.06.2021 – 13.10.2021;

Instanța de recurs: 28.01.2022- 02.03.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 17 mai 2021, Frunze Vladimir a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) și art. 79 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, fără amendă, cu executarea pedepsei într-un centru de detenție pentru minori și tineri.

S-a dispus încasarea de la Frunze Vladimir în folosul părții vătămate Alpatova Anna a 4000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, la data de 06 mai 2020, aproximativ la ora 11:50, Frunze Vladimir, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, în timp ce se afla în buticul „Floreni”, amplasat pe XXXXX, în mod deschis, a sustras de pe masă, un telefon mobil de model „Samsung A 10”, în valoare de 4000 lei, care aparținea lui Alpatova Anna, după care, cu bunul sustras s-a deplasat într-o direcție necunoscută, prin ce a cauzat părții vătămate daune în proporții considerabile în sumă de 4000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Frunze Vladimir a comis jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile, infracțiune prevăzută de art. 187 alin. (2), lit. f) Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Zadorojnîi Andrei în interesele inculpatului prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate în baza art. 186 alin. (2), lit. c), d) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele:

- sustragerea a avut loc pe ascuns, deoarece făptuitorul a fost convins că acțiunile lui nu sunt evidente pentru cei din jur, momentul când a fost ridicat telefonul de pe masă era ascuns și neobservat de alții;

- instanța de fond a luat în considerație doar declarațiile părții vătămate și nici nu a examinat ce fel de telefon s-a sustras;

- la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei inculpatului, instanța de judecată nu a ținut cont de motivul infracțiunii, de persoana minorului și mediul familial al acestuia;

- instanța de fond nu a luat în calcul faptul că, inculpatul regretă cele comise, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului;

- circumstanțele atenuante care urmau a fi luate în considerație la stabilirea pedepsei inculpatului erau săvârșirea infracțiunii de către un minor, recunoașterea și căința sinceră de cele comise;

- cu titlu de circumstanță atenuantă urma a fi luată în considerație un concurs de împrejurări grele de ordin personal și familial.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, apelul avocatului Zadorojnîi Andrei în interesele inculpatului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

Instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate alegerile avocatului care a pledat pentru recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, pe motiv că, inculpatul consideră că nu a fost observat de nimeni când a sustras telefonul mobil, iar prejudiciul material în valoare de 4000 lei nu poate fi apreciat ca considerabil, întrucât probele administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată indică direct și incontestabil că inculpatul a comis infracțiunea imputată de rechizitoriu.

Totodată, instanța de apel a reținut și faptul că, inculpatul fiind audiat la etapa urmăririi penale, în prezenta apărătorului Zadorojnîi Andrei, a reprezentantului legal și pedagogului, a declarat că, după ce a sustras telefonul mobil de pe masă, i l-a arătat

vânzătoarei pentru a se amuza, doamna a venit după el, însă el a fugit sub podul de la circ.

Astfel, sustragerea nu este ascunsă atunci când făptuitorul este convins că acțiunile lui sunt evidente pentru cei din jur, iar specificul furtului, în raport cu celelalte infracțiuni săvârșite prin sustragere, constă în modul ascuns de comitere al faptei, ceea ce nu s-a constatat în cazul dat.

Referitor la calificarea sustragerii, săvârșită cu cauzarea de daune considerabile, instanța de apel a reținut prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, potrivit cărora, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În circumstanțele descrise supra, luând în considerație declarațiile părții vătămate Alpatova Anna, instanța de apel a apreciat că în speță corect a fost reținut că, valoarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 4000 lei reprezintă pentru partea vătămată, care are un salariul lunar de 3000 lei, proporții considerabile și respectiv corect a fost reținut și semnul calificativ agravant stabilit de lit. f) alin. (2) art. 187 Cod penal.

Cu referire la individualizarea pedepsei, instanța de fond s-a condus de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, ajungând la concluzia de a aplica față de inculpat o pedeapsă privativă de libertate sub formă de închisoare, sub limita minimă. După caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2), lit. f) Cod Penal se califică ca infracțiune „gravă”. În conformitate cu art. 76 Cod Penal, instanța de fond a reținut cu titlu de circumstanțe atenuante – săvârșirea infracțiunii de către un minor și recunoașterea vinovăției, iar circumstanțe agravante nu au fost constatate. Instanța de apel a reținut că, inculpatul la momentul comiterii infracțiunii, adică la data de 08 mai 2020 era minor, iar în conformitate cu art. 79 Cod penal, această circumstanță este excepțională, temei pentru care, pedeapsa penală a fost numită sub limita minimă. Totodată, cu referire la personalitatea inculpatului, instanța de apel a reținut că, ultimul anterior a fost atras la răspundere penală.

În contextul circumstanțelor relevate supra, instanța de apel a respins solicitarea de a stabili inculpatului o pedeapsă mai blândă, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece această măsură de pedeapsă nu poate fi aplicată anume reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise și din personalitatea inculpatului, totodată, o pedeapsă sub formă de închisoare, cu aplicarea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei ar fi avut un caracter iluzoriu, iar pedeapsa penală nu și-ar realiza scopul de restabilire a echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

La fel, s-au apreciat critic argumentele invocate de avocatul Zadorojnîi Andrei potrivit cărora, inculpatul s-a căit de cele comise, a recunoscut vina în comiterea celor imputate, or, aceste circumstanțe au fost evaluate și reținute de către instanța de fond în procesul de individualizare a pedepsei penale, mai mult ca atât aceste circumstanțe nu indică la faptul că, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea acestuia este posibilă fără privarea lui de societate, deoarece inculpatul a comis o infracțiune gravă, anterior fiind atras la răspundere penală.

În ceea ce privește faptul că, inculpatul la momentul comiterii faptei prejudiciabile era minor, instanța de apel a notat că, s-a expus prin aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, inculpatului fiindu-i stabilită pedeapsa sub limita minimă.

Cu referire la alegațiile care se referă la faptul că, inculpatul a comis infracțiunea ca rezultat a unor circumstanțe grele, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, or, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost stabilite careva împrejurări care să denote faptul că, inculpatul a acționat ca urmare a unor împrejurări grele de ordin personal sau familial, iar în sensul dat, apărarea nu a prezentat careva probe pertinente, concludente, utile și veridice.

Ținând cont de cele menționate anterior, instanța de apel a respins ca nefondată solicitarea privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece la caz nu au fost stabilite careva circumstanțe pertinente în baza cărora să fie dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei, concluziile date fiind generate de faptul că, inculpatul a comis o infracțiune gravă, s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată în fond și apel, anterior a fost judecat.

Totodată, instanța de apel relevă că, pedeapsa penală sub formă de închisoare, raportat la prevederile art. 90 Cod penal– suspendarea condiționată a executării pedepsei, ar fi imposibil de a fi pusă în executare, în contextul în care, inculpatul este anunțat în căutare, respectiv, instanța de judecată ar fi în imposibilitate de a stabili în sarcina inculpatului în conformitate cu alin. (6) art. 90 Cod penal, anumite obligații pe care ultimul ar urma să le respecte pe perioada termenului de probațiune fixat, iar pe de altă parte, nici organul de probațiune nu ar avea pârghiile de a controla comportamentul inculpatului pe perioada dată, din moment ce, nu se cunoaște locul de aflare al inculpatului Frunze Vladimir.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Zadorojnîi Andrei în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie reîncadrată infracțiunea în baza art. 186 alin. (1) Cod penal cu aplicarea pedepsei condiționate.

În motivare recurentul a indicat aceleași motive ca și în apel, menționând suplimentar:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de a respinge o parte din cerințele și argumente ale apelantului;
- acțiunile inculpatului urmau să fie încadrate în baza art. 186 alin. (1) Cod penal;
- instanța de fond și instanța de apel, încălcând art. 61, 75, 76, 78 Cod penal au aplicat pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale;
- instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul, că inculpatul este minor, are situația dificilă;
- în cauză sunt prezente toate condițiile pentru dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate lui Frunze Vladimir, iar instanțele inferioare nu au examinat oportunitatea numirii lui Frunze Vladimir a pedepsei cu executare, adică s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor art. 90 Cod penal;
- instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță;
- nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

Din textul recursului declarat de avocatul Zadorojnii Andrei, se constată că acesta a invocat temeiuri de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală și critică soluția instanței de apel, din motiv că, în opinia sa, instanța eronat i-a respins apelul și menținut sentința de condamnare.

Potrivit textului, recurentul nu a concretizat care din temeiurile pct. 6) le pune la baza cererii de recurs și prin ce se confirmă aceste temeiuri, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate de legislator este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură

penală, nu-și găsesc confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.

Referitor la argumentele în susținerea temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, Colegiul penal le constată ca declarative și nu pot fi acceptate, or, aceste argumente au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsuri în sentința adoptată și în decizia instanței de apel.

În ce privește argumentul ce reprezintă temeiul prevăzut la pct. 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului dacă faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul penal constată că analizând acest temei în raport cu motivele invocate, nici acesta nu și-a găsit confirmare, or, prin cercetarea probatoriului de către instanța de apel au fost dovedite elementele infracțiunii prezente a art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

În esență, recurentul invocă că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare totalitatea circumstanțelor de fapt și de drept a cauzei penale dedusă judecătii, ajungând neîntemeiat la concluzia condamnării inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, fiind oportună, în opinia sa recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 186 alin. (1) Cod penal.

Referitor la criticele expuse de către recurent, Colegiul Penal amintește că la etapa judecării recursului, instanța nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, acestea fiind atributul exclusiv al primei instanțe și al instanței de apel. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la greșita reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factive, ci v-a verifica prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea încadrării juridice a faptelor săvârșite de inculpatul Frunze Vladimir.

Analizând materialele cauzei, Colegiul Penal constată că, alegațiile recurentului privitor la pretinsa eroare judiciară reținută la calificarea juridică a acțiunilor inculpatului este vădit nefondată, deoarece instanța de apel just a menținut soluția instanței de fond, motivându-și concluziile de acceptare a argumentelor expuse în sentința primei instanțe. Or, din toate probele examinate și cercetate, instanța de apel a constatat indubitabil și a motivat concluziile prin care constată că, inculpatul a comis infracțiunea ce i s-a incriminat individualizate prin „jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzare de daune în proporții considerabile”, adică art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal.

Prin urmare, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate, verificându-le sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, atât cele ale apărării, cât și cele ale acuzării, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui Frunze Vladimir în săvârșirea infracțiunii prevăzute imputate să

fie una legală și întemeiată, iar pedeapsa aplicată în limita sancțiunilor prevăzute de legea penală.

Referitor la a doua solicitare invocată în recurs privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul penal de asemenea o consideră neîntemeiată, deoarece analizând decizia atacată, se constată că instanța de apel și-a motivat și în acest aspect soluția în ce privește stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă în privința inculpatului, concluzionând că nu este posibilă aplicarea pedepsei condiționate. Or inculpatul nu este la prima abatere și anterior a fost atras la răspundere penală, sunt prezente circumstanțe atenuante și excepționale, infracțiunea comisă se califică ca infracțiune „gravă”, inculpatul la momentul comiterii infracțiunii era minor, ce a permis instanțe de judecată să aplice în conformitate cu art. 79 Cod penal, pedeapsa penală sub limita minimă.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că acesta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde. Instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și, respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptei prejudiciabile săvârșite și persoanei inculpatului.

Colegiul penal notează că, pentru a se reține eroarea de drept stipulată în art. 427 alin. (1) pct. 10) și pentru a se statua că s-au aplicat pedepse individualizate contrar exigențelor legale, instanțele de fond urmau să facă abstracție de prevederile art. 75 și 90 Cod penal, care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepselor și condițiile de aplicare a institutului suspendării condiționate, limitele în raport de circumstanțe agravante și atenuante etc., ținând seama de limitele stabilite în partea specială a Codului.

Criticile formulate de apărător în recursul ordinar au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 5**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (*cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală,

Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recursul înaintat de avocatul Zadorojnîi Andrei nu și-au găsit confirmare.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe FRUNZE Vladimir XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 aprilie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN